

Handläggare
Ewa Jungstedt Pilestål
Telefon: 08-50820581**Till**
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd 2025-06-12

Skrivelse gällande HBTQI, jämställdhet och diskriminering

Svar på skrivelse från (SD)

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Emelie Wassermann och Simon Wiklund, båda (SD), har lämnat in en skrivelse till stadsdelsnämnden med frågor om HBTQI, jämställdhet och diskriminering. Frågorna handlar om uppföljning och redovisning i form av mål och kostnader.

Av stadsdelsförvaltningens svar framgår bland annat att HBTQI-utbildning har bekostats av beviljade medel, att arbetet med HBTQI-frågor ligger i linje med stadens riktlinjer, att alla barn ska ges likvärdiga möjligheter att utvidga sina perspektiv och val oavsett könstillhörighet och att Kvinnocaféet i Rågsved riktar sig till en grupp kvinnor som kan ha särskilda behov av stöd och nätverk. Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bakgrund

Emelie Wassermann och Simon Wiklund, båda (SD), har lämnat in en skrivelse till stadsdelsnämnden den 20 mars 2025. Skrivelsen innehåller frågor om HBTQI, jämställdhet och diskriminering.

Ärendet

I skrivelsen anges att stadsdelsförvaltningen har stora satsningar på jämställdhet, HBTQI-frågor och arbete mot diskriminering, men att det ofta saknas uppföljning och redovisning i form av mål och kostnader. Skribenterna ställer följande frågor:

1. Förvaltningen har använt sig av HBTQI-utbildningar och certifiering via RFSL, hur mycket pengar lades på denna typ

- av utbildningar och certifieringar under 2024? Vilken evidens finns för att detta höjer kvaliteten i verksamheten?
2. Vilken är stadens HBTQ-utbildning och hur tillämpas den i praktiken?
 3. Jämställdhetsutbildning har genomförts inom service- och gruppbofästäder (LSS): Vem leder denna utbildning och vilka normer och värderingar tillämpas?
 4. Anser förvaltningen att det är förenligt med handlingsplanen mot rasism att göra åtskillnad mellan inrikes/utrikes födda när det gäller stödsatser och/eller mötesplatser?
 5. Vilket resultat vill man uppnå genom att aktivt påverka pojkar respektive flickor att leka i nya miljöer (t.ex. bygghörna vs. hemvrån), och hur förhåller sig detta till barnkonventionen och vikten av att lyssna på barnets egna önskemål?
 6. Kvinnocaféet i Rågsved riktar sig till anhöriginvandrade kvinnor. Hur har förvaltningen valt ut just denna målgrupp och varför prioriteras den gruppen framför andra?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Avdelning HR, stab och stadsmiljö i samverkan med berörda avdelningar.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen svarar på frågorna i skrivelsen nedan.

1. ***Förvaltningen har använt sig av HBTQI-utbildningar och certifiering via RFSL, hur mycket pengar lades på denna typ av utbildningar och certifieringar under 2024? Vilken evidens finns för att detta höjer kvaliteten i verksamheten?***

Kostnaderna för hbtqi-utbildningar och certifiering under 2024 täcktes av beviljade medel från kommunstyrelsen och av statsbidrag, sammanlagt 0,29 mnkr. Medlen användes både till utbildning och till vikariekostnader.

Stadsdelsförvaltningens arbete med hbtqi-frågor ligger i linje med stadens riktlinjer och forskning på området. Genom utbildning stärks arbetet för ett respektfullt bemötande av invånarna i verksamheterna oavsett sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck.

2. ***Vilken är stadens HBTQ-utbildning och hur tillämpas den i praktiken?***

Utbildningen genomförs av någon av stadens två upphandlade leverantörer: RFSL Stockholm samt Samkrafter utbildning & verksamhetsutveckling AB.

Syftet med hbtqi-utbildningen är att chefer och medarbetare får kunskaper som bidrar till att tillgodose ett respektfullt och inkluderande bemötande genom att tillgodose hbtq-personers rättigheter.

Fokus ligger på arbetssätt som bidrar till jämlik service, att staden bemöter stockholmarna utifrån deras behov samt att staden har en inkluderande arbetsmiljö. Genom utbildningen får deltagande verksamheter kunskap om hbtq-personers levnadsvillkor och hur heteronormen kan utgöra ett hinder för ett professionellt och respektfullt bemötande för både medarbetare och brukare.

Utbildningen ska bidra till verksamhetsutveckling och efter genomgången utbildning förväntas verksamheten ta fram en plan över hur arbetet kommer att bedrivas framöver.

Utbildningen består av sju steg; tre kurstillfällen med en utbildare om tre timmar per gång, tre hemuppgifter om cirka två timmar per uppgift samt en introduktionsövning om cirka 30 minuter.

Sammantaget omfattar utbildningen cirka två arbetsdagar.

3. Jämställdhetsutbildning har genomförts inom service- och gruppboistäder (LSS): Vem leder denna utbildning och vilka normer och värderingar tillämpas?

Enheten för gruppboistäder och servicelägenheter LSS samlar sitt arbete kring mänskliga rättigheter, jämställdhet och jämlikhet. Utöver hbtq-utbildningen har enheten haft kompetenshöjande föreläsningar inom jämställdhet och jämlikhet som deras jämställdhetssamordnare och stödpedagog, vilka har stor kunskap inom området, hållit i. I enhetens plan för arbetet med mänskliga rättigheter anges att de strävar efter att alla, i enlighet med FNs konventioner om mänskliga rättigheter, ska känna sig välkomna och inkluderade oavsett kön, könsidentitet och könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Med alla menas brukare, medarbetare, anhöriga och alla andra som de kommer i kontakt med i sitt arbete. Planen följs upp minst en gång per år.

4. Anser förvaltningen att det är förenligt med handlingsplanen mot rasism att göra åtskillnad mellan inrikes/utrikes födda när det gäller stödinsatser och/eller mötesplatser?

I förslaget till handlingsplan mot rasism (som ännu inte beslutats) står det att staden ska präglas av öppenhet, jämlikhet, jämställdhet och tillgänglighet samt vara fri från alla former av rasism, vilket särskilda stödinsatser/mötesplatser för utrikesfödda kan bidra till. Vikten av riktade insatser för särskilt utsatta grupper, såsom utrikes födda kvinnor, betonas i stadens budget 2025. Där anges att särskilda insatser ska göras för grupper som är svagt representerade på arbetsmarknaden och att utrikesfödda kvinnor är en sådan grupp.

Vidare anges att stadsdelsnämnderna, i samverkan med arbetsmarknadsnämnden, ska stärka arbetet med insatser riktade mot kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden, särskilt utrikesfödda kvinnor. Kvinnor, som även är utrikesfödda, är särskilt utsatta utifrån ett intersektionellt perspektiv, det vill säga att de är utsatta utifrån flera diskrimineringsgrunder. Riktade insatser/mötesplatser kan gynna målgruppen i att stärka deras egenmakt och självständighet.

5. *Vilket resultat vill man uppnå genom att aktivt påverka pojkar respektive flickor att leka i nya miljöer (t.ex. bygghörna vs. hemvrån), och hur förhåller sig detta till barnkonventionen och vikten av att lyssna på barnets egna önskemål?*

Genom att inspirera och utmana barnen att bredda sina förmågor och intressen, kan de upptäcka nya miljöer, möjligheter och utmaningar som inte är påverkade av könsstereotypa val. Det ger alla barn likvärdiga möjligheter att utvidga sina perspektiv och val oavsett könstillhörighet. Detta är något förskolan ska arbeta med enligt läroplanen, som anger att *förskollärare ansvarar för att aktivt inkludera ett jämställdhetsperspektiv så att alla barn får likvärdiga möjligheter till utvidgade perspektiv oavsett könstillhörighet*. Syftet är att motverka begränsande normer, vilket är förenligt med barnkonventionens principer om icke-diskriminering (artikel 2) och rätten till utveckling (artikel 6). Det handlar om att inspirera och utmana, för att vidga barnens perspektiv över vilka valmöjligheter som finns, snarare än att påverka dem.

6. *Kvinnokaféet i Rågsved riktar sig till anhöriginvandrade kvinnor. Hur har förvaltningen valt ut just denna målgrupp och varför prioriteras den gruppen framför andra?*

Kvinnokaféet i Rågsved riktar sig till en grupp kvinnor som står långt från arbetsmarknaden och samhället. Öppna förskolan och stadsdelsmammor har identifierat denna målgrupp som särskilt svår att nå, även av olika etableringsinsatser. Genom statsbidrag från Länsstyrelsen har stadsdelsförvaltningen haft ett projekt riktat till anhöriginvandrade kvinnor, där bland annat kvinnokaféet etablerades. Syftet var att erbjuda en öppen mötesplats för målgruppen och samtidigt öka deras kunskap om samhället, om rättigheter och skyldigheter samt informera om möjligheter som erbjuds vuxna och barn. Kvinnokaféet drivs fortfarande av förvaltningen, trots att projektet avslutades 2024. Insatsen ligger vidare i linje med budget 2025, där det anges att stadsdelsnämnderna, i samverkan med arbetsmarknadsnämnden, ska stärka arbetet med insatser riktade mot kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden, särskilt utrikesfödda kvinnor.

Jämställdhetsanalys

Stadsdelsförvaltningens jämställdhetsarbete syftar till att minska ojämlikheter mellan könen, vilket insatser som jämställdhetsutbildning och arbete för att bredda barns lekmönster kan bidra till. Kvinnocaféet i Rågsved riktar sig till en grupp kvinnor som kan ha särskilda behov av stöd och nätverk, vilket är en jämställdhetsinsats utifrån ett intersektionellt perspektiv. Det ligger även i linje med stadsdelsnämndernas uppdrag i budget 2025, att stärka arbetet med insatser riktade mot kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden, särskilt utrikesfödda kvinnor.

Barnrättsperspektiv

Se svar på fråga 5 ovan, om barnkonventionens principer om icke-diskriminering (artikel 2) och rätten till utveckling (artikel 6).

Tillgänglighet

Utifrån Stockholms stads *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning* bör jämställdhetsutbildningar inom LSS analyseras utifrån hur de bidrar till en mer jämlik och inkluderande verksamhet. Jämställdhet inom LSS handlar om att säkerställa att både kvinnor och män med funktionsnedsättning får likvärdiga insatser och rätt till självbestämmande. En plan för arbetet med mänskliga rättigheter, såsom enheten för gruppboende och serviceboende LSS har, bidrar till likvärdiga insatser.

Äldreperspektiv

Även om inga specifika frågor i skrivelsen rör gruppen äldres behov, vill stadsdelsförvaltningen framföra vikten av att beakta hur hbtqi-utbildningar och jämställdhetsarbete även inom äldreomsorgen kan bidra till en mer inkluderande och trygg miljö för äldre. För att bidra till äldre hbtqi-personers välmående har stadsdelsförvaltningen startat ett regnbågscafé i samarbete med Farsta och Södra Sjöströms stadsdelsförvaltningar. Även insatser för utrikes födda kan påverka äldre, särskilt om det gäller anhöriginvandrare som kan ha behov av äldreomsorg.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Carina Idenfors
Avdelningschef
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Skrivelse gällande HBTQI, jämställdhet och diskriminering

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2025-05-26
Carina Idenfors, Avdelningschef	2025-05-26